

סימן ב

**ברכות קריית התורה של נשים
ובמנהג שאין עולות ל תורה**

המכתם על מסכת מגילה שכתב שלפרוש השני אין
గורסים המלא גורה, כי אין היא גורה אלא חובה מן
הבדן עיי'ש.

ובארתוי עוד שלפי הפירוש הא' הברכות הן על החפצא של קריית התורה ולא על הקורא בלבד וכן אם הקוראים האמצעיים לא שמעו את כלוכן אפילו אם הקוראים ממקום הקרייה עצמה נתקברכה תחילתה וסופה, אלא שגזרו שהם יטעו היוצאים וההנכנסים לחשוב שאין צורך בברכה לפנייה או לאחריה כלל ותצא מזה קללה לזמן אחר. ונמצא שאפילו לדעת הר' ז' שהברכות תלויות בחזיב תלמוד תורה ולכון אשה אינה יכולה לבקר כדי להוציא גברים, מכל מקום היהום יכולה היהום יכול היהם לבקר בעליות האמצעיות כי אין החוץ הקורא במורה אריד לאוטו הברכות.

ובעיקר הדין רבו החולקים על הר'ן לע"ד כי זיל בדף כ"ג שם, אשה וקטן לאו בני היובא ניניהו וכו' אין קורין ראשון ולא אחרון משום ברכה לפה שא' אפשר לקורין الآחרים שיצאו בברכתם, ומיהו השטא דתוקון רבען שיברכו כולם אשה וקטן קורין אפילו ראשון ואחרון עכ"ל. ודומה זהה כתוב המשמארי בפירוש השני בשם יש מי שמאפרש, זוזיל לא נאמרו הדברים כלוי' שאשה עולה למנין שבעה אלא בזומן שהיו קוראין מציעים בלבד ברכה ואשה יכולת רקמות באמצעותם, אבל עכשוו שכולם מבריכין אין אשה קוראה כלל עכ"ל וכן הוא בספר הכתים שעירית התורה שער ב' הלכה ו'. ולדעתה זו אשה אינה יכולה להוציא אונשים בברכותיה וכדעת הר'ן, אלא שיש חילוק ביןיהם כי לדעת הר'ן יכולה היא לברך להוציא את עצמה בקריאתה ואילו לדעת הייש מי שמאפרש במאירי גם זה אסורה.

כינגולד דעה זו הביא המאירי פרוש ראשון בשם יש
מי שאומר, וזה מ"מ ציריך בכל קריאה קורא
אחד גדול והוואיל וקרא אחד כבר נשלמה תקנת משה
רבינן ואיזי באזע אונד סביראה אללא מאהנום עזרא שליא

ב-ה מושג' בר משפטים לשם'

לרב אחד

במהלך הכתבות החביבה שהיתה בינו לפני כמה שנים בנושא קריית התורה על ידי נשים, כבODO הקשה כתת משתי זוויות שונות. הקושיא הראשונה היא לפי סיום דברי הגמורי ז'לה"ה בעדות לישראל את ס"ז, ועוד לפי מהנהנו שבעל קורא קורא את כל הפרשה, [מדין התוטפות] היה צריך לברך בעצמו ז' פעמים במקום ז' עולמים, אלא בכדי שלא להרבות בכרכות ליחיד וגם מטעמים הניל (כלוי' משום דרכי שלום ומשום חיזוק לומדי תורה, כי העולמים היו רגילים לנדרב بعد זה) נגגו לכבד הרבה עולמים, וכל אחד יברך ויוציא את הקורא והרבים בכרכתו עכ"ל. וכבODO כתוב שלי זה נראה פשוט שנשים אין יכולות לעלות לתורה ולא רק משום כבוד הציבור אלא משום שאין מוציאות את הקורא והרבים ידי חותם בכרכות קריית התורה. וכן כתוב הרץ על הריע"ף במסכת מגילה דף כ"ג עמוד א' שלי עיקר הדין שرك הפתוח והחותם מברכים לבן אשה וקמן אין קורין ראשון ולא אחרון משום הברכה, לפי שא"א לקורין الآחרים שיוציאו בברכיהם עכ"ל.

ואולם עיין בبني ננים חלק ב' סימן ט' שגם היום יכול החוץ לצאת על ידי הברכות של הפתוח ראשון והחותם אחרון והבאתי ראייה שהברכות של שאר העולמים אין הפסיק, וכן לדעת הר'ן אשה לא תברך ראשון או אחרון אבל שפיר היא עולה וمبرכת באמצעות אלמלה כבוד הצבור. והבאתי שם שני פירושים למה שתנקנו שככל העולמים מברכים בשווה גורה משום היוצאין ומשום הנכנסין עכ"ל, הא' שמא היוצאים והנכנסים מבני מתפללי בית הכנסת יטעו להשוב שאין צורך בברכה בתורה לפניה או לאחריה והיא דעת רש"י והר'ן ועוד ראשונים, והב' שמא העולמים לקרוא בתורה הם עצם ייצאו ויכנסו ולא ישמעו את ברכות הפתוח והחותם ונמצאו קוראים בתורה בלבד ברכה. והדברים מכוירים יפה בספר

ואולם רכים מן הראשונים חולקים ולדעתם ברכות קריית התורה אין תלויה בת"ת ושלא כהר"ן. כן היא דעת רבנו חם בתוספות במסכת ראש השנה דף ל"ג עמוד א' בד"ה הא רב יונה, ז"ל ואור"ת וכ"י דברמת התורה לפניה ולאחריה לאו משום תלמוד תורה, שאפילו ברך ברכת העבר נא או נפטר באחבה רבה חזור וمبرך וכ"ל. ועיין בראש במסכת ברכות פרק ז' סימן כ' שהביא בשם רבנו חם דס"ת לשםעה קאי עכ"ל ואלמא לא משום מצות תלמוד תורה.

ובהמשך הדברים בתוספות בראש השנה דתו את דברי רבנו חם, ז"ל ועוד דאיכא למייר הדא דasha עללה היינו באמצעות דלא היו נהוגים לברך כדאיתא בפרק הקורא את המגילה עומד, דתנא פותח מברך לפניה וחותם מברך לאחריה, והאידנא قولחו מברכין גורה משום היוצאים ומשום הנכנסים עכ"ל כלומר שלכן אשה לא תקרה בתורה כי אינה יכולה לברך ושלא כר"ת. אבל שוב דתו התוספות את הדוחה, ז"ל ומיהו עולין למנין שבעה משמע בסוף שבעה עכ"ל וכן העתיק באור זרוע חלק ב' סימן רס"ז וכונונת היא שלשון למנין שבעה שבבריתא משמע בין באמצעות הקרים בין בסופם, ולפי זה בוודאי הייתה מברכת כי העולה אחרון חותם. ואין הכוונה שאשה תעלה ודוקא לשבייע ולא לשאר עליות נדרים דף ס"א עמוד א' יובל עללה למנין שבוע עכ"ל ובכא קמא דף קי"ט עמוד ב' הכל עללה למנין תכלת עכ"ל, ובכורות דף מ"ד עמוד א' עללה למנין קכ"ה עכ"ל לעניין צורף אברים לטמאה, וערכין דף י"ג עמוד ב' עלולים למנין לויים עכ"ל ועוד מקומות ועיין בשווית הריב"ש סימן שכ"ז. ולענין גרסת מהר"ם ב"ב הכל משלימים למנין שבעה עכ"ל כתבתי בבני בנין חלק ב' סימן י"א.

וכן מבואר בעבר הרבה הראשונים שברכות קריית התורה אין משום חייב תלמוד תורה, עיין בטור אורח חיים סימן קל"ט בשם הר"י ברצוני בשם רס"ג שהברכות נתקנו משום כבוד התורה וכן הוא בספר אבודה זם בדיני קריית התורה וכן פסק בשלחן ערוך אורח חיים שם סעיף ח. והרשב"א בחודשי ראש השנה מכתבי העתיק דברי רבנו חם מבלי

הייו מנין הקוראים מתקנת משה אלא גופו הקרייה בלבד ויכול להשלים הקרייה על ידי אשה או קטן אבל לא שתעשה כל הקרייה על ידי אשה וקטן עכ"ל צ"ל ולפי זה נשים שפיר מברכות על קריית התורה.

ומה היא דעת המאירי באמת האם כפרש הראשון שיכולה לברך או כפרש השני שאינה יכולה לברך, אחרי שהביא את הפרוש השני סימן שען הדין נותן שהרי איך תברך והוא פטורה ומ"מ קטן מברך הוואיל ויש לו שייכות בתלמוד תורה ושארים מצוין ללימודו עכ"ל ולכוארה לפי מסקנותו קטן מברך אבל לא אשה וכפרש השני. אבל תימה לאמר כן כי היא מחולקת גדולה בין הראשונים האם אשה יכולה לברך על מצות עשה שאינה מצווה עליה, ובכל המkommenות שלנו בשאלת זו במסכת ראש השנה דף ל"ג וערובין דף צ"ז וקדושים דף ל"א בכולם הביא המאירי את שתי הדעות ולא הכריע ומה ראה להכריע הלא לפירוש הראשון אין הדעת הלוי בחוב או פטור מתי"ת, ועל מה בכרך שהאהše פטורה מטלמוד תורה הלא לפירוש השני. ועוד קשה כי בפרש המשנה בדף צ"ז לגבי קטן קורא בתורה כתוב המאירי שברcritת התורה אין הכוונה אלא להשמיע את העם ואין זו מצוה גמורה כאשר מצות שנאמר בו כל שאינו מחויב וכ"ל עכ"ל, הרי שאינו תלוי בחוב או פטור מתי"ת והוא הדין לאשה כי מי שנא, והוא עצמו כתוב כן במסכת ברכות דף י"א עמוד א' שקרית התורה היא מצוה בפני עצמה ולאינה בכלל תלמוד תורה.

לכן על כרחך לא הכריע המאירי כפרש השני אלא הכי אמר, שהדין נותן פ"י שלפי הפרש השני שהוא אינה יכולה לברך ברכות קריית התורה להוציא אחרים כיוון שהיא פטורה מטלמוד תורה, הוא הדין אינה יכולה לברך אפילו להוציא את עצמה לדעה זו כי היא תברך והוא פטורה, אבל לא החלטת כן לדינא ולא בא אלא לקבוע שאין להליך בין המברכת להוציא את עצמה לבין המברכת להוציא אחרים ושלאל כמו שהילך הר"ן. רק אין מכאן קושיא על הר"ן שנולד בסוף חי המאירי והמאירי לא ראה את דבריו, כי הרא"ז פסק שאשה שפיר מברכת על מצות עשה שכן כתוב על הר"י פ' במסכת ראש השנה ובחדושיו שם, וממילא יכולה היא לברך על תלמוד תורה של עצמה ורק לא על של גברים כי הם מחויבים טפי לדעתו.

חויל, ודברי הגמוי' נאמרו לגבי העליות לתורה בכלל ורק מילא יוצאה גם אין לחוש ממש כבוד הצבור והוא דיק נאה ומתקיים. אך יש מקום לבעל דין לחלק כי בימיהם כל עולה קרא בעצמו וכן קויטה אמרו שאשה לא תקרא בתורה, אבל יתכן שכבוד הצבור תלוי בעניין אחר ולא בקריאתה בלבד וכדעת מקצת אחרים שמהם שמהם טעם מה אשה לא עללה לתורה אף שאינם נראים לעין.

אמנם מהו באמת פרוש כבוד הצבור לעניין עליות נשים, לע"ד כיוון שהרטיב' א' במסכת מגילה דף ד' עמוד א' וביתור בירור ברבנו אברהם מן החר בדף י"ט עמוד ב' מבואר שהוא עניין של מאירה פ' שביוון הוא לציבור שנראה כאלו אין די גברים היודעים לקרוא בתורה וכן הביאו נשים וכן פרש בפתח דבריך סימן רפ"ב אות ט', ולא נמצא בראשונים מי שחולק על זה لكن בודאי hei נקטין, ואין להשיג בטעמי האחرونים בעניין זה ולדוגמה מה שנראה בב"ח באורת חיים סימן נ"ג שאשה לא תקרא בתורה מפני שגנאי לציבור לצתת ידי חובתם על ידי פחותם כבודו ואילו נצבו האחرونים כמו נד לפреш שלא כהראשונים היה מקום לדון, אבל כיוון שאינם אלא מקצת ותלוקים בדעתיהם זה אומר בכיה וזה אומר בכיה, פשוט שאחרונים במקום ראשונים אינם משנה.

בפרט אין ממש בטעם שמהם שאלה לאחרונה שכבוד הציבור הוא שמא יתרהרו הגברים באשה הקוראת בתורה. וקראי בדפים שליח כבודו שהר' י"ס סולובייצ'יק ז"ל לימד כן לתלמידיו, והצערתי על האי גברא רבא כי הוא נגד משמעות תשובה מהר' י"ס ב"ב ועוד ראשונים בעיר שכולה כהנים שכהן יקרא ראשון ושני והשאר תקראנה נשים, ואם היה בדבר מכשול מוטב שתתבטל הקראייה לגמרי ולא יבואו הגברים לידי הרהור. ומפורש בספר המאורות במסכת ברכות דף מ"ד עמוד א' שאשה לא תקרא בתורה ממשום כבוד הציבור אבל פריצותא ליכא עכ"ל וכן הוא ברבנו מנוח בהלכות ברכות פרק ה' הלכה ז', ואילו ראה הגריד'יס את דבריהם לא היה מלמד מה שלימד. ועוד הראיתי בבנין בנים חלק ב' סימן י' שכבוד הציבור בקריאת התורה אינו עניין לקול באשה ערוה שחששו לו בספר ארחות חיים והכלבו בקריאת המגילה ועיי"ש כי אין פנאי להעתיק את הדברים.

להזכירו, והוסיף שקריאת התורה היא מצויה בפני עצמה והם אמרו שאפללוASA כשרה בה עכ"ל כלומר שהקריאת היא תקנת חכמים מיוחדת והשוו בה איש ואשה וכן שפיר מברכת להוציא גם גברים.

וכן דעת רבינו מנוח שכותב בהלכות תפלה פרק י"ב הלכה י"ז, וחיל נהי שנשים לא נצטו בתלמוד תורה ומשום hei אין יכולות לברך אקב"ז לעסוק בדברי תורה וכו' אבל מ"מ נצטו במצוות הכתובות בתורה, וא"כ יכולות לברך אשר בחר בנו ואשר נתן לנו ולקריות בתורהanganim אי לאו משום כבוד ציבור עכ"ל הרי שנשים מברכות אע"פ שלא נצטו בת"ת. ומה שכותב שם מ"מ נצטו במצוות הכתובות בתורה עכ"ל הוא נתינה טעם שנשים שייכות לתורה וועל כן חיל תקנו שקוראות בתורהanganim, ושלא כמו שנטקו בשערות עי"ש.

כמו כן נמצא לרבנו שמחה ורבנו שמואל מפליש ואחרים מבני התוספות שהאשה הייתה עולה למנין שלושה כמו שהבאתי בבנין בנים חלק א' שם, ומן הסתם הייתה עולה לשילishi אחורי כהן ולוי וחותמת בברכה ומוציאאת את העולים הראשונים, ודוחק לומר שclockים מירידי רק אחורי שתקנו שכל העולים מברכים לעצם ולא רק הראשון והאחרון. וכן הוא לפי הדעה שהביאו בתוספת בראש השנה שם שרשות יכולת להוציא בר חיובא דרבנן, ואoil לפי עיקר הדעה שברכות קריאת התורה אין אלא מדרבנן ועיין בספר תורה רפאל סימן ב'.

סוף דבר לע"ד נקטין כדעת רוב רובם של ראשונים שאשה יכולה להוציא גברים בברכות קריאת התורה ושלא כדעת הר' י"ז. ובבית יוסף ודרכי משה האריך וברמ"א בסימן רפ"ב סעיף ג' לא הביאו דברי הר' י"ז כי אם לעניין שלא תהיינה כל העולים נשים ושכנן כתוב גם הריב"ש אבל לא שאין יכולות להוציא אנשים בברכותיהם.

*

ה**המושיא** הב' היא מהכיון השני כי כבודו התלונן שהכרעתו הלכה למעשה שלא כהגמוי' לעניין עליות נשים לתורה. הנה הגמוי' לא הזכיר עליות נשים ורק העליות כן לפי דבריו, כי בבריתא אמרו שאשה לא תקרא בתורה ולא שלא עללה או שלא תברך וכן היום שרק החוץ קורא אין כאן תקנת

ברם כן הוא במנוג שהוא טעות מעיקרה כמו שהביאו התוספות במסכת פסחים דף נ' וא' עמוד א' ממסכת חולין דף ו' עמוד ב' שרבנן אמר אכן עליה של ריק בבית שאן והමיר רבנן את בית שאן כולה על ידו, כי הי' סבורים שבית שאן היא חלק מא' לעניין מעשרות וזה היתה טעות גמורה מעיקרה. מה שאין כן בעניינו איןנו טעות מעיקרה כי שפיר נהגו שלא להעלות אשא לתורה ממשום כבוד הציבור, ורק אחרי כן כאשר הנהיגו שהחzon קורא עברור כולם נשתנה העניין. ולע"ד יש לדמותו ליום טוב שני של גליות במסכת ביצה דף ד' עמוד ב' שנהגו כן ממשום הספק עד שהתחילה לדרוש חדש לפי החשבון נתבטל הספק, ולא אמרו שנעשה מנהג טעות בידיכם זמינו דגורי המלכות היוזרו במנהג אבותיכם בידיכם זמינו דגורי המלכות גורה ואתי לאקלוקלי עכ'יל. ויש לפרשו שלחו מהתם ב' תשובה, הא' להזהר במנהג אבותיכם בידיכם והב' שם תמצאו לאמר שיש להתריר המנהג כיוון שבטל הטעם, הרי זימני דגורי המלכות וכו' וכך אין לבטו.

הרוי שקראו ליום טוב שני של גליות מנהג אבותיכם בידיכם אף על פי שכבר בטל הטעם, ובאופן כזה לא נתבטל המנהג מלאילו אפילו לדעת הסוברים שמנהג טעות אין צורך בתרה. וכן הוא בעניינו, כיון ששפיר נהגו שלא להעלות נשים למנין שבעה מפני כבוד הציבור כפי שהיא או אין טעות מעיקרה, אפילו אם היום בטל הטעם כיוון שرك החzon קורא ולא העולמים, עירין צריך שאלת וחתרת שם לא כן יבואו לולול במנהגים. אך כיוון שעליות נשים נעשו פתח למתבוללים אין להתרין ברבים לע"ז ועיין בעורך השלחן החלק החדש בהלכות נדרים סימן ר'יד אותו י"ב.

והנזה לגבי קריית נשים בתורה ישנו שני עניינים, גורה ומנהג. הגורה היא מה שאמרו בבריתא באשה לא תקרה בתורה ממשום כבוד הציבור שהוא ככל גורות ותקנות חז'יל ולכך באופן שرك החzon קורא ואין העולמים קוראים ייל שלא גورو מעיקרה וככ"ל. והמנהג גם הוא בשתי פנים, הא' שנשים אין עלות לתורה ולא שינוי להעלות אותן לTORAH אף על פי שהיום רק החzon קורא, והב' שלא נהגו להעלות נשים לתורה כלל אפילו בשעת הזחוק ובאופן שומרן מן הדין וכגון בעיר שcolaה כהנים לדעת מהר"ם ב"ב או שאין שם די גברים היודעים לקרוא לדעת הריעוב"ז, שכן לא

ומעניין לעניין בנושא קריית נשים, בספר האשכול הלכות חנוכה ופורים פרק ט' ראיית שיטה חדשה למה אלה אינה מוציאה גברים בקריית המגילה לדעת בה"ג, שכאשר תקנו קריית המגילה קבועה שהאיש יהיה חייב במקרא המגילה והאשה רק במשמע כדי שלא יבואו להתריר לאשה גם לקרוא בתורה עי"ש שהוא שכותב להכי תקנו שלא תוכיא אנשים עכ'יל כלו' על מנת כן. וחולק על שיטת הסמ"ג בהלכות מגילה ורבנו אברהם מן ההר במסכת מגילה הניל שלדעתם איש ואשה שווים במקרא מגילה מעיקר הדין ורק אסור לאשה לקרוא להוציא גברים בмагילה ממשום הדמיון לקריאת התורה, ונפקא מינה שבידי עבד אשא מוציאה את הגברים ידי חותמת בмагילה וכן כתוב רבנו אברהם מן ההר, ואילו לפ"ס ספר האשכול אינה מוציאים בקריית המגילה אפילו בדיעכד כי כך תקנו.

ומתורצת קושיא גודלה לדעת בה"ג, למה באמת אנשים ונשים אינם שווים בקריית המגילה אלא כולם היו באותו הנס ונמיין לחיל בחזובם. ולפי האמור אין הци נמי אלא שכוננה תקנו חז'יל כן כדי שלא תבונה מקריית המגילה להוציא גברים לקרוא גם בתורה בצלבו. ועיין בבנין חלק ב' סימן י' עמוד מ"א מש"כ בדברי תוספות הר"א". אלא שקשה מזוויות אחרות, כי נס פורים ארע"ח שנים קודם שעלה עוזרא לא"י והוא אשר תיקן ז' עלולים לתורה בשבת, ולדברי ספר האשכול לדעת בה"ג נצטרך לומר שבתחילתה שפיר הוציא נשים את הגברים בקריית המגילה ורק כאשר תקנו ז' עלולים בשבת וגورو שאשה לא תקרה בתורה מפני כבוד הציבור או אז גם שינוי את הדין בקריית המגילה וחידשו שמעתה אשא תהיה חייבת רק במשמע מגילה כדי שלא תוכיא את הגברים מה שלא היה כן קודם, והוא פלא [ראה להלן סימן ח'].

נזהר לעניינו, עוד כתבתי בבני בנים חלק א' סימן ד' שמנהג ישראל תורה שאשה לא תעלה לתורה, והקשה בכבודו שלפי דברי הגמ"ז hei מנהג בטעות כיוון שהיום החzon קורא ולא העולמים, וכתחתי לו בחלק ב' סימן ז' שמנהג טעות hei טעות מעיקרה מה שאין כן כאן. וכעת בכבודו שוב נתקשה בזה ולכך אבא קרץ, נחקרו הראשונים האם יש להתריר מנהג טעות ללא שאלה והתרת נדרים או שעכ"פ צרכיהם שאלת והדעה הא' הובאה בסתם ביראה דעתה סימן ר'יד סוף סעיף א' והב' בשם יש מי שאומר והעיקר כדעה א' וכן כתוב הרמ"א.

שי אפשר להתרו ככל ועיין בפרי חדש באורה חיים סימן תש"ה אות ד' ותץ' בחילוק השני והשミニ, ואם יש ספק בדבר נראה להקל במנוגים עיין בשינוי ברכיה בירורה דעה סימן א' סעיף א', כי שם חשו שוחחות בירורה דעה סימן א' סעיף א', כי שם חשו לשחיטה פסולה ואיסור נבילה ועיי"ש בדרכי תשובה. וכן אולי יש להקל בעלות נשים ל תורה באורי במנין בבית ולא בבית הכנסת או כהוספות לו' העולמים באופן שאין הקריאה מתחלפת בקריאת התורה הרגילה.

יהודיה הרצל הנקיין

ברם בשמחת תורה נראה להקל אפילו לפי מנהג הרמ"א כי הרי חורדים כמה פעמים על אותה הקריאה עד מענה אליו קודם, וכל שכן לפי המנהג של מעלים כל וכור שבביהכ"ג לתורה כי אז אפשר לטעת שיש גברים שאינם יודעים לעלות כי כולם עולים. גם בלאו וכי נשתו המנוגים בשמחת תורה ולא לימדו מזה להעלות נשים במשך השנה.

ובחרכה בתני הכנסת נהוגים בשמחת תורה להתחלק לכמה מנינים וקוראים במקביל מבפנים ומחוץ לבית הכנסת ובאופן זה יכולות נשים לעלות לתורה מבלי להכנס לעוזרת הגברים ומבלוי לעלות לבימה. ולפי מה שבארתי בכוני בנים חלק ב' סימן ז' בעניין צורף למנין מעוזרת הנשים יתכן שומרה לעלות לתורה בעוזרת הנשים גם מבלי שישו בה מן גברים עyi"ש. ואין לחישך כן אלא במקומות הצורך כדי לנשים עצמן גدول שאים נוטלות חלק בשמחת התורה ורוצות לעלות לתורה ובפקות בעל הוראה.

ראינו ולא שמענו על שם אשר שעלתה ל תורה* בדורות אלה, ובכגון זה אפשר שלא ראיינו הוי ראייה ועיין שיר בחושן משפט סוף סימן ל"ז ובאורחים ותומים שם ואכ"ם. ובזה תבין מה שהפרישה באורה חיים סימן רפ"ב אות ג' התאמץ למצוא טעם שנשים אין קוראות בתורה כלל עyi"ש אף על פי שבעלמא הטעם פשוט משום כבוד הציבור.

ואמנם גם מנהג זה שלא להעלות נשים כלל קשה להתרו, אבל עכ"פ אין מנהג שהחמירו על עצם בתור גדר וסיג מחשש איסור שאז יש אומרים

* (הנ"ה) לפי הבריתא אשר אינה עולה למני שבעה, אך לא נתבאר דין ההוספה על ז' העולים ולא ראייתי מי שזון בזה. ונראה לפי טעם הראשונים שהחටי שכבוד אבורי היינו שלא יירה כאלוין די גברים היודעים לקרוא בתורה ולבן הביאו אשה, אין זה אלא במנין שבעה הקוראים שהם חוכה אבל לא בהוספה על השבעה שאין אלא רשות. ומיהו יש לדוחות שכל שאשה כבוד הציבור מחויבת הציבור וপוטרת את הרבים אסור משום כבוד הציבור ואפלו אם חילקו את הקריאה ליותר משבעה עולמים. ודבר זה תלוי בחלוקת השלחן ערוך והרמ"א באורת חיים סימן רפ"ב סעיף ב', ש לדעת המחבר מותר להוסיף על מנת העולים ולחוור לקרוא ברכה את מה שכבר קראו והוא מנהג הספרדים, ובאופן זה אם תולה אשוה בנוסחי על ז' העולים ותקרא מה שכבר קראו לא שייך להשוו לכבוד הציבור שהרי אין הציבור זוקק לקריאת הכל, מה שאין כן לפי מנהג הרמ"א שאין לחזור לברך על מה שכבר קראו.

סימן ג'

קריאת אשה בתורה בדייעבד

בגוף דבריך, מה שכתבת שאשה אינה מוציאה את האיש בקריאת התורה אפילו בדייעבד ואם עלתה כאלו לא עלתה וצינית לסמי"ג עשה י"ט, אין זה מפורש שם וממן הבריתא נשמע להփר. וויל מסכת מגילה דף כ"ג עמוד א', תנן רבנן הכל עוליין למנין שבעה ואפלו קטן ואפלו אשה (נ"א אפילו אשה מפני כבוד ציבור עכ"ל. הרמב"ם בהלכות קריאת התורה פרק י"ב הלכה י"ז העתק את הסיפה שאשה

ב"ה, מוש"ק פר' שמיני תשס"ד
למדון אחד

קבלתי מכתבו. לדעתו אין לכטוב באופן חפו, ואפלו אחרי הכתיבה ראוי להחות יומם או יומיים לפני המשלוח כדי להוציא מתחת ידו דבר מתוקן. כמו וכמה פעמים כתבתי חידוש או סקרה ונפסל בלילה, עד בקר וירם חולמים ויבאש אף על פי שבשבוע כתיבתו דימתי שעולה על שלוחן מלכים.